

РЪДИАРД КИПЛИНГ РИКШАТА-ПРИЗРАК

Превод от английски: Светлозар Бахчеванов, 2000

chitanka.info

Да не ме безпокоят видения
Или нечисти, дяволски
съмнения.

Вечерен
химн

Едно от малкото предимства на Индия над Англия е възможността да завържеш широки познанства. След пет години служба човек пряко или косвено се е сблъскал с двеста-триста чиновници от провинциалната администрация, с офицерите от десет-дванайсет полка и батареи, и с около хиляда и петстотин души, които не са на държавен пост. За десет години това количество се удвоява, а за двайсет вече познавате — лично или чрез трети лица — всеки англичанин в империята и можете да пропътувате страната надлъж и нашир, без да плащате за хотел.

Туристите, обладани от мисълта, че навсякъде ги очакват кралски почести, до неотдавна направо злоупотребяваха с нашето простодушие, но дори и в днешно време, ако сте сред постоянно пребиваващите в Индия англичани, не сте прочут грубиян или зловреден нехранимайко, вратите на всички домове са отворени за вас. Нашият малък, задружен свят ви посреща топло и е готов да ви помогне във всичко.

Рикет от Камарта^[1] отседна у Полдър от Кумаон^[2] преди петнадесет години. Очакваше да прекара две денонощия, но ревматичен пристъп го остави на легло и той месец и половина разстройваше всекидневието на Полдър, наруши работния му ритъм и на всичко отгоре — едва не умря в спалнята му. А Полдър се държи така, сякаш цял живот ще бъде задължен на Рикет, и доказва това, като всяка Коледа изпраща на децата му пакет с играчки и други подаръци. Мъже, които са убедени, че сте абсолютно магаре и въобще не го крият от вас, жени, които не се стесняват да ви ругаят заради вашия характер и одумват непрекъснато навиците и вкусовете на вашата жена, са

готови да се разтопят като лед на слънце от умиление, ако, не дай Боже, се разболеете или ви сполети някакво нещастие.

Доктор Хийдърлег, лекар на държавна служба, поддържаше със собствени средства болница — „лазарет за nelечими пациенти“, както се изразяваха неговите приятели — но всъщност това беше пристан за лодки, претърпели крушение по време на буря. Времето в Индия често е ужасно задушно, бройката кирпичи, които трябва да се изпекат за една надница, остава същата, а единствената свобода, която се предоставя, е възможността да довършиш работата след работно време. Ето защо хората понякога не издържат и „омекват“, както омекват метафорите, които бях намислил да използвам.

Хийдърлег е най-милият от всички лекари, живели на тази земя. На всички свои пациенти той винаги предписва: „Лежете, говорете малко и тихо, и не се нервирайте“. Той повтаря, че от преумора умират много повече хора, отколкото могат да бъдат оправдани с изключително важните задачи, изпълнявани от тях. Той твърди, че преумората е погубила Пенси, починал в ръцете му преди три години. Разбира се, той е в правото си да говори тъй авторитетно, затова непрекъснато се смее над моята теория, че в главата на Пенси се е появил процеп, през който е проникнала тъмна, нечиста сила, и тя го е довършила. „Пенси се предаде — повтаряше Хийдърлег — защото дълго не му даваха отпуск и той загуби вяра, че някога ще се прибере у дома. А дали е постъпил подло с госпожа Кейт-Уесингтън, никога няма да бъдем сигурни. Моето мнение е, че работата му в Катабунди Сетълмънт го докара до пълно изтощение, той стана мълчалив и затворен и прие прекалено навътре обикновен флирт с писма. Беше сгоден с госпожица Менъринг, но тя разтрогна годежа им. В прибавка настина и започнаха да му се привиждат всички тези идиотщини с призраците. От преумора настинката премина в пневмония, от преумора пневмонията се задълбочи, и това го вкара в гроба, бедния. Виновна е системата, която принуждава един човек да работи за двама, ако не и за трима.“

Аз не вярвам в тези думи. Неведнъж сяхах до леглото на Пенси, когато Хийдърлег отиваше на адрес, а аз имах работа наблизо. Обземаше ме пълно отчаяние, когато слушах този човек да описва с равния си, тих глас, „процесията, която преминава покрай възглавницата му“. По този начин разказват единствено

душевноболните. Щом се съвзе, го посъветвах да запише отначало докрай цялата история. Знаех, че по този начин ще облекчи донякъде състоянието си.

Той имаше силна треска, когато пишеше, и проклетият вестникарски жаргон, с който описваше преживяванията си, не му носеше успокоение. Два месеца по-късно го признаха за годен да се завърне на работа, но въпреки че в една от комисиите имаше крещяща нужда от хора, той предпочете да умре: минути преди смъртта си отново повтаряше, че го измъчват кошмари. Получих неговия ръкопис малко преди това. Носеше дата август 1885 година. Ето какво се бе случило според неговите представи:

* * *

Лекарят казва, че ми е необходима почивка и промяна на обстановката. Струва ми се, че съвсем скоро ще получа и двете. Почивка, която няма да безпокои нито куриер с червена куртка, нито оръдейния изстрел по пладне. Промяна в обстановката, далеч по-съществена от тази на парахода, който би ме отвел в родината. А дотогава реших да остана там, където съм, и противно на лекарските съвети да откроя тайните на сърцето си пред целия свят. Ще имате възможност сами да определите какво е моето страдание и да прецените съществува ли живо същество на тази земя, преживяло мъките, които ми бе съдено да изтърпя.

Говоря сега по начин, по който говори престъпник, осъден на смърт чрез обесване, в мига, когато палачът се готви да нахлузи примката на врата му, но твърдя, че моята история — колкото и да изглежда дива и неправдоподобна, заслужава поне внимание. Съзнавам, че никой никога няма да ѝ повярва. Ако преди два месеца някой се бе осмелил да ми каже, че с мен ще се случи нещо подобно, бих го обявил за пиян или за луд. Преди два месеца бях най-щастливият човек в Индия. Сега, от Пешавар^[3] до брега на океана няма по-нещастен от мен. И това е известно на двама души — на моя лекар и на мен. Неговото обяснение е, че мозъкът, очите и стомаха ми не са напълно в ред. Заради това страдам от тези „зрителни измами“. Зрителни измами, как не! Наричам го в прав текст глупак, а той

продължава да ми обяснява, и върху лицето му с грижливо подстригани рижи бакенбарди, сияе същата търпелива усмивка. Отношението му към мен е все така професионално — внимателно и състрадателно. Накрая започвам да си мисля, че съм неблагоприятен и досаден пациент. Но вие сами ще си направите изводи.

Преди три години, за мое щастие — за мое велико нещастие! — се връщах от дълга отпуска от Грейвзенд^[4] в Бомбай^[5]. Запознах се на парахода с някоя си госпожа Агнес Кейт-Уесингтън, жена на офицер, разквартируван в Бомбай. Каква жена бе тя, няма нужда да я описвам. Достатъчно е да спомена, че още по време на пътуването се влюбихме един в друг и почти си загубихме ума. Господ ми е свидетел, че сега съм в състояние да говоря за това без никаква суета. В случаи като този винаги единият дава, а другият — приема. От първите мигове на нашето съдбовно привличане усетих, че страстта на Агнес е по-силна, стигаща до самозабрава и — ако мога да използвам думите — по-чиста от моята. Давала ли си е тогава сметка за този факт, не зная. По-късно обаче и двамата с горчива болка в душата го осъзнахме.

Пристигнахме в Бомбай през пролетта. Всеки от нас пое по своите пътища и следващите три или четири месеца въобще не се срещаме, докато моето пътуване и нейната любов ни събраха в Симла^[6]. Там прекарахме есенния сезон заедно. Там любовта ми, която бе избухнала буйно в пламъци като слама, към края на годината мъчително догоря. Не искам да се оправдавам, не търся и извинения. Госпожа Уесингтън пожертва много заради мен и беше готова да жертва всичко. През август 1882 тя чу от моята собствена уста, че с нея ми е скучно, че просто ми е омръзнала и дори звукът от нейния глас ми е противен. Деветдесет и девет жени от сто биха почувствали същата досада и по отношение на мен, седемдесет и пет от тях незабавно биха започнали флирт с други мъже, за да отмъстят. Госпожа Уесингтън беше стотната. Нито отвращението ми, което всячески се стараех да ѝ покажа, нито грубите думи, които сипех върху ѝ, докато бяхме заедно, нищо не ѝ правеше впечатление.

— Джак, скъпи — отново и отново, като кукувица повтаряше тя. — Сигурна съм, че всичко това е грешка, ужасна грешка, че един ден отново ще бъдем добри приятели. Моля те, прости ми Джак, скъпи!

Грубиянът бях аз и го съзнавах напълно. Точно заради това моето съжаление към нея се преля в пасивно равнодушие, което пък се смени

от сляпа омраза — предполагам същото чувство, с което ожесточено мачкаме с крак полумъртвия паяк. С тази омраза в сърцето сезонът 1882 приключи за мен.

Следващата година отново се срещнахме в Симла. Върху лицето ѝ непрекъснато се мъдреше все това скучно изражение, тя отново се опитваше да ме убеди да се сдобрим, а аз отново я ненавиждах от дъното на душата си. Няколко пъти не успях да избегна срещата насаме — и всеки път тя повтаряше същите думи. Същите безсмислени бърборения, че това е „грешка“, същата надежда, че „отново ще бъдем приятели“.

Ако бях достатъчно наблюдателен, щях да открия, че тази надежда е единственото, което я крепи. С всеки изминал месец тя ставаше все по-бледна и по-слаба. Може би ще се съгласите с мен, че подобно поведение е способно да доведе до отчаяние всеки човек. Тя се държеше неадекватно, по-детски, а не като зряла жена. Разбира се, тя също бе виновна за състоянието си. И въпреки това, в безсънните нощи, когато ме мъчеше треската, през ума ми минаваше мисълта, че трябва да се държа по-меко с нея. Но именно това е „зрителна измама“. Не мога да се правя, че съм влюбен в нея, когато всъщност не я обичах, нали? Би било зле и за двама ни.

Миналата година отново се срещнахме — и всичко се повтори. Същите тъжни молби, същите груби отговори от моята уста. Но като че ли успях да я убедя в безсмислието на опитите да се възобновят предишните ни отношения. Към края на сезона се отделихме един от друг. По-точно, тя нямаше възможност да се среща с мен. Завладяха ме нови интереси и ме завладяха изцяло. Когато мисля за това сега, легнал на своето болнично легло, се опитвам спокойно да си спомня всичко поред. Но есента на 1884 ми се струва някакъв объркан кошмар, в който светлините и сенките се преплитат във фантастичен танц. Ухажването на младата Кити Менъринг, надеждите, съмненията, страховете, дългите ни разходки с коне, треперещите ми устни, които произнасят обяснение в любов, отговорът ѝ. И над всичко — бледото женско лице, преминаващо покрай мен на рикшата^[7] с черно-бели ливреи, ръката в ръкавица, която ми маха отдалече и госпожа Уесингтън в редките ни срещи насаме, с постоянните ѝ, досадни и скучни извинения. Обичах Кити Менъринг, наистина, обичах я с цялото си сърце, и колкото повече се усилваше любовта ми, толкова

повече растеше омразата ми към Агнес. През август се сгодихме с Кити. На следващия ден се сблъсках с тези проклетци, пъстри като гарвани джампани^[8] и, подтикван от внезапно жалостиво чувство, спрях да разкажа всичко на госпожа Уесингтън. Тя вече знаеше.

— Чух, че си сгодил, Джак, скъпи. — И след кратка пауза. — Сигурна съм, че това е грешка, ужасна грешка. Един ден ще бъдем отново добри приятели, Джак, както преди.

Моят отговор можеше да събори дори мъж. За умиращата жена той бе като удар с камшик.

— Моля те, прости ми, Джак. Нямах намерение да те ядосвам, но това е така, така е!

И госпожа Уесингтън се разплака. Тръгнах си, като й дадох възможност мирно да завърши разходката си. Наистина, за миг се почувствах подлец, но този миг бързо отмина. Извърнах глава и видях, че тя е променила пътя на рикшата, сякаш за да ме догони.

Сцената се е запечатала в паметта ми с последните подробности. Излъскано от дъждовете небе — бяхме в края на дъждовния сезон — попитите с влага ели, калният път. А разсечените от взривове скали ограждаха като фон черно-белите ливреи на четиримата джампани, жълтата рикша и наведената глава на госпожа Уесингтън, златистите й коси. В лявата си ръка държеше носна кърпичка и едва се подпираше от изтощение върху възглавниците. Обърнах коня си по пътеката около Санджаулския резервоар и буквално побягнах. Стори ми се, че още веднъж чух слабия й глас да вика: „Джак!“ Може би просто ми се е сторило. Не спрях за да се уверя. След десет минути срещнах Кити, заедно тръгнахме на дълга разходка и ме обзе такава радостна възбуда, че съвсем забравих за неприятната среща.

След седмица госпожа Уесингтън почина и огромната тежба от нейното присъствие изчезна от живота ми. Обладан от абсолютно щастие, слязох в Долината. Не бяха изтекли три месеца, а аз напълно забравих за Агнес и само навремени попадах на старо нейно писмо, което ми навяваше неприятния спомен за предишните ни отношения. В началото на януари издирих и събрах всички остатъци от нашата предишна кореспонденция и ги изгорих. В началото на април същата 1885 отново бях в Симла — полуопустялата Симла — и тогава за мен не съществуваше нищо освен нашите разходки с Кити и любовните слова, които си разменяхме. Решихме, че ще се оженим в края на юни.

Разбирате навярно, че моята любов към Кити — безпределна и споделена, ме правеше без преувеличение най-щастливият човек в Индия.

Четиринайсет вълшебни денонощия изтекоха, без да ги усетя. След което, внезапно досетил се как постъпват в подобни случаи порядъчните хора, казах на Кити, че сватбената халка е доказателство за нейното положение и знак, че е сгодена, тъй че трябва незабавно да отиде до златарския магазин на Хамилтън и да си поръча един по мярка. До този момент, давам ви честна дума, и двамата не се бяхме досетили за това незначително обстоятелство. Тръгнахме към магазина на Хамилтън на 15 април 1885. Не пропускайте факта, че тогава — независимо че моят лекар ви убеждава в противното — бях напълно здрав, с отлична памет и в състояние на пълно душевно равновесие. Влязохме заедно с Кити в бижутерския магазин и там, пренебрегвайки установените обичаи, лично премерих пръстена на Кити в присъствието на леко учудения продавач. Пръстенът бе сапфир с два по-малки диаманта. След което тръгнахме по пътя, водещ към Комбърмирския мост и кафенето на Пелити^[9].

Докато моят уелър^[10] внимателно вървеше по рехавата почва, Кити се смееше и весело бърбеше редом, а цялата Симла, по-точно всички пришълци от Долината, се бяха скупчили около верандата и читалнята на Пелити, чух, че някой, сякаш много отдалече, ме вика по име. Порази ме и фактът, че по-рано бях вече чувал този глас, но къде и кога, въобще не бях в състояние да се сетя. В минутите, докато преминем от магазина на Хамилтън до началото на Камбърмирския мост, прехвърлих имената на пет-шест души, които можеха да си позволят подобна волност, и накрая реших, че просто ми се е счуло. Точно срещу кафенето на Пелити вниманието ми привлякоха четирима джампани в ярки ливреи, които теглеха евтина пазарна рикша, боядисана в отвратително жълто. В един миг спомените ме пренесоха половин година назад към госпожа Уесингтън и ме завладя отвращение и злоба. Не бе ли достатъчно, че тази жена умря, та да се появява рикшата с джампани без черно-бели ливреи отново и да разваля най-щастливия ми ден? Която и да бе госпожата, наела рикшата, отправих се към нея да я помоля за услуга: да смени одеждите на своите джампани. Ако е необходимо, лично щях да наема облеклото, да сваля

старото от тях, и да заплатя. Дори не бих могъл да опиша какъв куп омразни спомени ме засипаха с тяхната поява.

— Кити — извиках аз — джампаните на бедната госпожа Уесингтън отново са тук! Чудя се, коя ли е тяхната стопанка сега?

Кити бегло познаваше госпожа Уесингтън и непрекъснато ме разпитваше за тази жена с болнав външен вид.

— Какво? Къде? — попита тя. — Никъде нищо не виждам.

В това време конят ѝ, в стремежа си да избегне едно вонящо муле, отскочи и се втурна право към приближаващата се рикша. Успях само да извикам: „Внимателно!“, но за мой неописуем ужас, конят и ездачката преминаха през рикшата, сякаш тя бе от въздух.

— Какво става? — извика Кити. — Защо крещиш като невменяем, Джак? Макар че сме сгодени, няма нужда да го съобщаваш с цяло гърло. Има толкова много място между мулето и верандата. А ако мислиш, че не мога да яздя... Погледни!

След което своенравната Кити вирна хубавата си главица и се понесе в галоп към естрадата. Както по-късно ми разказа, била сигурна, че ще я последвам. А какво стана? Абсолютно нищо. Или се бях побъркал, или бях като пиян, или Симла бе завладяна от зли духове. Пришпорих своя нетърпелив жребец и направих кръг. Кръг направи и рикшата: сега тя беше точно насреща ми до левите перила на Комбърлендския мост.

— Джак! Джак, скъпи! — Този път съвсем отчетливо различавах думите, те звъняха в мозъка ми, сякаш някой крещеше до ушите ми. — Това е някаква ужасна грешка, сигурна съм. Прости ми, Джак, моля те, и нека отново бъдем приятели.

Покривът на рикшата се разтвори и вътре — също тъй вярно, както че се моля денем да ме споходи смъртта, а се боя от нея нощем — седеше госпожа Кейт-Уесингтън, навела към гърдите русокосата си глава и стиснала между пръстите си тънката кърпичка.

Нямам представа колко дълго стоях вцепенен на мястото си. Дойдох на себе си едва когато саисът^[11] хвана юздите на моя уелър и ме попита тихо да не би да се чувствам зле. От безумието до здравия разум има само една крачка. Слязох някак от коня и, полужив, се втурнах към кафенето на Пелити да изпия чашка шери.

На масите седяха няколко двойки и обсъждаха новините от деня. В тази минута тяхното празнословие ми действаше много по-

успокоително отколкото всички утехи, които религията предлага на човека. Веднага се включих в разговора, бързах, подхилвах се, пусках шеги, а лицето ми — внезапно го съзрях в огледалото — беше абсолютно бяло и изпито като на мъртвец. Няколко души забелязаха изражението ми. Отдали го на изпитото шери, те се опитаха деликатно да ме изведат от гуляйджийската компания. Но аз се възпротивих. Исках да бъда с живи хора. По този начин детето, уплашено от тъмнината, влиза в гостната, където вечерят възрастните и настоява да остане там. Прекарах около десет минути в разговори, не повече, макар да ми се сториха цяла вечност, когато чух гласът на Кити отвън. Тя ме търсеше. Миг по-късно влезе в кафенето, настървена да покаже, че държането ми е крайно непристойно. Но изражението на лицето ми я спря.

— Джак! — извика тя. — Какво се случило? Какво ти е? Болен ли си?

Думите ѝ ме накараха да излъжа, че слънцето ме е накарало да се почувствам зле. Всъщност беше пет часа привечер, мрачен априлски ден, и слънцето дори не бе пробило облаците. Разбрах грешката си едва след като произнесох тези думи. Опитах се да я поправя, като забърборих неразбираемо и излязох навън, следван от обзетата от царствен гняв Кити. Всички наши познати се усмихваха. Извиних ѝ се отново (не помня точно изреченията, които съставих тогава), повторих, че не се чувствам добре. Прибрах се в хотела, където живеях, като оставих Кити да продължи сама разходката си.

Седнах в стаята си и се опитах да обмисля всичко по-спокойно. Все пак аз, Тибалт Джак Пенси, образован бенгалски чиновник, в благодатната 1885 година, досега с добра памет, и, разбира се, напълно здрав, побягнах от любимата си, подплашен до смърт от появата на жена, починала и погребана преди осем месеца. Нужно бе да погледна фактите, каквито бяха. Когато двамата с Кити излязохме от магазина на Хамилтън, бях обзет от различни мисли, но в никакъв случай и от спомена за госпожа Уесингтън. Стената срещу кафенето на Пелити е съвсем обикновена стена. Беше посред бял ден. По булеварда бе пълно с народ. И представете си, именно тук, въпреки законите на природата, тук пред погледа ми се появи безплътната госпожа Уесингтън.

Арабският жребец на Кити премина през рикшата, така че нямаше никаква надежда дама, която прилича на госпожа Уесингтън,

да е наела нейната двуколка с четирите кули със старите им ливреи. Отново и отново в мозъка ми се въртяха мисли като мелнични колела, отново и отново моите предположения рухваха, от което ме обземаше още по-голямо отчаяние. Не само видението, гласът оставаше напълно необясним. В началото ме облада дивата идея да споделя всичко с Кити, да я помоля незабавно да се омъжи за мен и в нейните обятия да се боря по-успешно с призрака от рикшата. „В края на краищата — повтарях на себе си аз, — рикшата е достатъчно доказателство, че това е зрителна измама. Има призраци на мъже и жени, но е невъзможно да съществуват призраци на кули или двуколки. Това е абсурдно. Остава да видя и призрак на някой хималаец!“

На следващата сутрин изпратих на Кити писъмце, изпълнено с разкаяние, в което я умолявах да ми прости за неадекватното ми поведение през вчерашния ден. Но моята Богиня бе все още разгневена и се наложи лично да ѝ поднеса извиненията си. С куп излишни думи, които бях репетирал през нощта, ѝ обясних, че внезапно съм получил силно сърцебиене — резултат от разстройство на стомаха. Тази напълно правдоподобна версия даде плодове — и двамата с Кити се отправихме на поредната разходка. Върху нея обаче легна сянката на моята първа лъжа.

Тя си бе наумила да обиколи в галоп около Джако. Нервите ми бяха още опънати от вчерашната случка и се постарях да ѝ предложа да отидем на височината на Обсерваторията, към Джутох, по Бойлоджонгския път. Само не и около Джако. Кити се разсърди и дори малко се засегна, затова, обзет от боязън, че настояванията ми могат да доведат до нов скандал, отстъпих и тръгнахме към Чхота-Симла^[12]. По-голямата част от пътя преминахме пешком, но както обикновено от подножието на Манастира яхнахме конете и в галоп стигнахме до Санджаулския резервоар. Конете ни, пришпорвани, сякаш искаха да полетят, сърцето ми биеше все по-силно и по-силно, колкото повече се приближавахме до кръстопътя. През цялото време госпожа Уесингтън не ми излизаше от главата, а всеки отрязък от пътя около Джако ми навяваше спомени за наши разходки и разговори. Всеки камък изпод копитата на нашите коне говореше, в звъна на елите се чуваха гласовете ни, придошлите от дъждовете поточета хихикаха и се надсмиваха над тази срамна история, а вятърът с пълна сила разнасяше истината за моето вероломство.

За финал на всичко в средата на равния отрязък от пътя, който мъжете наричаха Дамски, ме очакваше Ужасът. Ни една двуколка не се мяркаше — само Рикшата с четирите черно-бели джампани, раираножълта — а вътре ясно се виждаше същото лице, обкръжено от русите къдри — абсолютно същото, каквото беше преди осем и половина месеца. За миг си помислих, че Кити също е видяла това, което виждах аз. Имахме толкова много общо помежду си! Но думите ѝ разрушиха безумната ми илюзия.

— Няма жива душа! Да вървим, Джак, към резервоара. Да се състезаваме кой ще стигне пръв!

Расовият ѝ арабски кон препусна като птица, моят уелър не му отстъпваше и двамата се понесохме надолу под скалите. След половин минута бяхме на петдесет ярда^[13] от рикшата. Дръпнах юздите и леко изостанах. Рикшата стоеше на средата на пътя, конят на Кити премина през нея, а след това и моят. Думите: „Джак! Джак, скъпи! Прости ми, моля те!“ — завъняха в ушите ми. А след кратка пауза. „Всичко това е грешка, ужасна грешка!“

Пришпорих коня си като умопобъркан. Когато обърнах глава при резервоара, черно-белите ливреи все още бяха там. Чакаха търпеливо в подножието на сивите планински склонове, а ветрецът насмешливо донасяше до ушите ми ехото на току-що чутиите от мен думи. През останалата част от разходката Кити ме подиграваше заради пълното ми мълчание. Преди това бърборех непрекъснато всякакви безсмислици. Напълно загубих способността си да разговарям естествено и от Санджаулския резервоар до Църквата не отворих уста.

Същата вечер бях канен у семейство Менъринг и ми остана време само да се преоблека. По пътя към Елизийския хълм, чух в тъмнината разговора на двама мъже.

— Невероятно — казваше единият, — не остана дори следа. Съпругата ми, знаете вероятно, беше като обладана от тази жена. Лично аз не намирах у нея нищо особено. Когато почина, съпругата ми поиска да вземем рикшата и четирите кули, да ги купя дори, ако искат пари. Шантава мисъл наистина, но какво да сторя, трябва да слушаме нашите мемсахиб^[14]. И няма да повярвате... Мъжът, от който наемала рикшата, ми каза, че и четиримата кули^[15] — били братя — умрели от холера по пътя към Хардвар^[16], страдалците, а собственикът собственоръчно строшил рикшата. Повтори няколко пъти, че за нищо

на света нямало да използва рикшата на покойната мемсахиб. Носела нещастие! Странно, нали? Представете си, бедната госпожа Уесингтън да донесе нещастие на някого освен на себе си?!

В този момент гръмко се разсмях и този смях ме срази.

Значи в действителност съществуват и призраци, и рикши, които наемат на оня свят! Би било интересно да се научи колко плаща госпожа Уесингтън на своите хора? Къде ходят на разходки?

Като че ли в отговор на моя последен въпрос видях в сумрака на вечерта дяволския екипаж. Мъртвите пътуват по-бързо и с някакви подскоци, невъзможни за обикновените кули. Гръмко се разсмях за втори път, но сподавих смеха си, защото ме обзе страха, че полудявам. Да, очевидно в някаква степен се бях побъркал. Помня отлично, спрях коня до рикшата и учтиво поздравих госпожа Уесингтън. Отговорът ѝ ми бе известен, преди да го произнесе. Все пак го изслушах докрай и ѝ казах, че тези думи са ми до болка познати и бих бил много щастлив, ако добави нещо ново към тях. Очевидно нея вечер в мен се бе вселил зъл дух, който ме бе завладял изцяло. Спомням си, че пет минути водих с моята Призрачна лейди разговор за съвсем обикновени неща.

— Бедният или е откачил, или се е напил. Ей, Макс, заведи го у дома му!

Това, естествено, не бе гласът на госпожа Уесингтън! Някакви хора чули, че говоря на себе си, се върнаха да ми помогнат. Бяха изключително мили и внимателни. От думите им разбрах, че ме смятат за мъртвопиян. Поблагодарих им смутено, прибрах се в хотела, преоблякох се, и пристигнах у Менъринг с десетминутно закъснение. Оправдах се с тъмнината отвън, но Кити не пропусна да отбележи, че вероятно не я обичам достатъчно, щом закъснявам, след което седнах на масата.

Разговорът бе в самия си разгар и аз го използвах, за да шепна на любимата си всички нежни думи, които ми идваха наум. Внезапно дочух от другия край на масата нисичък мъж с рижи бакенбарди изключително живописно да разказва как току-що е срещнал един луд.

Няколко изречения ми бяха достатъчни да разбере, че говори за случката преди половин час. По средата на историята, той се огледа, за да види ефекта от думите си, както правят опитните разказвачи. Погледите ни се срещнаха, и от небрежното му спокойствие не остана и следа. Настъпи едноминутно неловко мълчание, след което мъжът с

рижите бакенбарди промърмори някакви неразбираеми думи „че останалото е забравил“, с което разруши репутацията си на отличен събеседник, градена цели шест сезона. Благослових го наум и спокойно довърших рибата си.

Вечерята завърши според обичая. С огромно съжаление се разделих с Кити — абсолютно сигурен, както че съществувам на този свят, че Те ме чакат отвън. Мъжът с рижите бакенбарди, когото ми представиха като доктор Хийдърлег, жител на Симла, пожела да ме придружи, тъй като пътят ни се оказа един и същ. Приех предложението му с благодарност.

Предчувствието не ме излъга. Те бяха там, на булеварда, и сякаш се надсмиваха над нашия отвратителен свят — на рикшата имаше запален фенер. Мъжът с рижите бакенбарди премина към целта веднага. Разбрах, че по време на вечерята е мислел непрекъснато за това.

— Слушайте, Пенси, що за дивотия се е случила тази вечер с вас на Елизийския път?

Въпросът бе тъй пряк, тъй внезапен, че отговорих, без да се замисля.

— Това! — и посочих към Тях.

— Доколкото разбирам, това е или *delirium tremens*^[17], или проблеми с очите. Не сте пили, а и доколкото ви наблюдавах по време на вечерята, не е и делириум тременс. Във всеки случай там, накъдето сочите, няма абсолютно нищо, макар че сте вир-вода от пот и треперите като подплашено пони. Затова смятам, че е заради очите. Но трябва да ви прегледам както трябва. Елате с мен у дома. Живея в долната част на улица Блесингтън.

За мое безкрайно успокоение рикшата, вместо да ни изчака да се приближим, тръгна по пътя. Запази дистанция двайсет ярда по целия път, независимо дали вървахме пешком, в тръс или галоп. По време на тази дълга нощна разходка разказах на моя спътник почти всичко от това, което вече прочетохте.

— Да знаете, че провалихте една от най-увлекателните истории, които ми се е налагало да разкажа! — рече той. — Но ви прощавам, заради всичко, което сте преживели. Сега влизайте у дома и правете само това, което ви кажа. А когато ви излекувам напълно, млади

човече, нека това ви бъде за урок да се пазите от жените и от лошата храна до последния си ден.

Рикшата продължаваше да върви пред нас и моят риж приятел слушаше с изключително удоволствие обясненията ми къде именно е тя във всеки един момент.

— Очите, Пенси, всичко иде от очите, мозъка и стомаха. От трите стомахът е най-важен. Прекалено голямо внимание сте отделяли на мозъка, твърде малко — на стомаха си, а очите... направо сте ги занемарили. Щом стомахът ви се оправи и останалото ще го последва. Ще започнем с едно френско лекарство за черния дроб. От този момент аз съм вашият личен и единствен лекар! Подобен случай не се изпуска в нашите среди.

По това време бяхме под сенчестите сводове в долния край на Блесингтънския път и рикшата сякаш се вкамени в подножието на гранитна скала, над която растяха група ели. На свой ред дръпнах юздите инстинктивно, като обясних на спътника си защо го правя. Хийдърлег изруга.

— Слушайте, да не мислите, че ще нощувам под открито небе заради някакви илюзии, предизвикани от болен стомах, болни очи и болен мозък... Милостиви Боже! Какво става?

Чу се приглушен грохот. Отсреща ни се вдигна облак прах, разнесе се силен трясък, пукот от чупещи се клони, и около десет ярда скала — ели, дребни храсти и всичко около тях — се срути на пътя, като го прегради изцяло. Изскубнатите из корен дървета няколко секунди продължаваха да мърдат в тъмнината и се клатеха като пияни исполини, а след това, с невъобразим шум, се стовариха неподвижни на земята. Конете ни, облети в пот от уплаха, бяха замръзнали на местата си. Шумът от падането едва бе утихнал, когато моят спътник промълви:

— Човече, още няколко крачки и щяхме да лежим погребани в гроб с дебелина десет инча^[18].

„Да, има по земята и небето неща, Хорацио...“^[19]

Да вървим у дома, Пенси, и благодарете на Бога. Трябва да пийна един коняк, трябва!

Върнахме се назад, заобиколихме през превала край Църквата и пристигнахме в къщата на д-р Хийдърлег малко след полунощ.

Той започна незабавно лечението и една седмица не се отделяше и крачка от леглото ми. Много пъти през това време благославях късмета си, който ми прати най-добрия и най-внимателния лекар в Симла. С всеки изминал ден ми ставаше по-леко и по-спокойно на душата. И с всеки изминал ден възприемах теорията за „зрителната измама“ на д-р Хийдърлег вследствие заболяването на стомаха, мозъка и очите. Изпратих на Кити съобщение, че съм паднал от коня си и съм си навехнал леко крака, поради което се налага да поседя няколко дни вкъщи, но, преди да има достатъчно време да съжали за моето отсъствие, ще се оправя напълно.

Методът на лечение на д-р Хийдърлег беше безкрайно прост. Той бе комбинация от хапчета за черния дроб, студени бани, и дълги разходки пешком само вечер или рано сутрин, защото, както правилно отбеляза: „Човек с навехнат крак не би могъл да премине десет мили дневно. Вашата годеница би се удивила, ако види, че го правите.“

В края на седмицата след щателен преглед на пулса и зениците ми, след строго напомняне да спазвам предписаната ми диета и разходките пеш, Хийдърлег ме освободи със същата грубовата забързаност, с която се зае да ме лекува. Ето какви напътствия ми даде вместо сбогом:

— Човече, уверявам ви, че излекувах вашият душевен недъг, което значи, че съм излекувал по-голямата част от вашите физически недъзи. А сега си събирайте партакешите и вървете да ухажвате с пълна сила госпожица Кити.

Опитах се да се отблагодаря за добротата му. Той категорично отказа.

— Да не си помислите, че съм го направил от любов към вас. Държали сте се почти непрекъснато като негодник. Но, наред с това, вие сте феномен. И сте също тъй любопитен като феномен, както и сте безинтересен като негодник. Не! — отсече той, докато продължаваше да ме оглежда. — Нито рупия, моля ви. Вървете да експериментирате дали тази офталмо-церебрално-гастрална парализа ще се повтори. Ако се повтори, всеки път ще ви плащам по една лакха^[20].

След половин час седях в гостната на семейство Менъринг с Кити — опиянен от настъпилото щастие и от радостната увереност, че Те никога повече няма да ме разтревожат с ужасяващото си присъствие. С твърдото си убеждение, че вече нищо не ме заплашва,

предложих на годеницата си незабавно да пояздим и, както преди, да обиколим около Джако.

Никога не се бях чувствал тъй добре, тъй пълен с живот и с неподозирани вътрешни сили, както през този тридесети април. Кити беше във възторг, че изглеждам толкова добре и ми го каза с цялата си очарователна непринуденост и прямота. Заедно излязохме от дома на Менъринг. Смеехме се и бърбихме, и тръгнахме, както много пъти преди това, по пътя за Чхота-Симла.

Бързах да стигна по-скоро до Санджаулския резервоар, за да се уверя, че съм оздравял напълно. Конете даваха всичко от себе си, но на мен ми се струваше, че са твърде бавни. Кити беше изумена от моето нетърпение.

— Какво ти е Джак? — извика тя най-накрая. — Държиш се като дете. Какво правиш?

Бяхме в подножието на Манастира и аз, напук на всичко, удрях моя уелър с края на камшика, карах го да подскача и да прави дори завои.

— Какво правя ли? Нищо, мила! — отвърнах аз. — Ако и ти цяла седмица не си помръдвала от леглото, щеше да бъдеш също тъй неуморима като мен.

*Аз пея и танцувам, защото пак всесилен.
Жив върнах се от другия на този свят,
За да царувам над природата, над цялата Вселена
И над всеки друг — себеподобен и благат.*

Едва успях да изрецитирам стиховете и завихме зад ъгъла, под Манастира. След още няколко ярда щяхме да зърнем срещуположната страна на Санджаули. В средата на равния път ме очакваха черно-белите ливреи, раираната в жълто рикша, и — госпожа Кейт-Уесингтън. Спрях коня, погледнах внимателно, потърках очи, и дори казах нещо. Когато дойдох на себе си, видях, че лежа на пътя, а Кити, наведена над мен, бе обляна в сълзи.

— Свърши се, мила! — простенах, от което Кити се разрида още по-силно.

— Какво е свършило, Джак, скъпи? Какво значи това? Стана грешка, Джак. Ужасна грешка!

Последните думи ме накараха да скоча на краката си, побеснял, обзет от дива лудост.

— Наистина, има грешка! Ужасна грешка! — повторих аз. — Ела да я погледнеш!

Припомням си твърде смътно, че сграбчих Кити за китката и почти я повлякох към мястото, където беше ТЯ, като я молах в името на всичко свято да поговори с Нея. Да ѝ каже, че сме сгодени, че нито смъртта, нито адът са в състояние да разкъсат връзките, с които сме свързани. Единствено на Кити е известно какво още съм прибавил тогава. Навремени призовавах Ужаса, който седеше в рикшата, молах го да ми бъде свидетел, да ме избави от мъченията, които повече не мога да издържам. Докато говорех, вероятно споменах нещо за предишните си отношения с госпожа Кейт-Уесингтън. Видях колко внимателно слушаше Кити думите ми, как побледня лицето ѝ, как заблестяха очите ѝ.

— Благодаря ви, господин Пенси — каза тя — това е напълно достатъчно. Саис, гхора лао!^[21]

Саисите, невъзмутими като всички ориенталци, дойдоха с уловените коне. Щом Кити скочи на селото си, се вкопчих в юздата на коня ѝ и я замолих да ме чуе и прости. Нейният отговор беше удар с камшик по лицето и няколко думички, които не се наемам да изпиша върху хартия. От което заключих, че заключението ми е правилно: Кити знаеше всичко. Повлякох се назад към рикшата. Лицето ми бе разсечено, течеше кръв, а от удара скулата ми посиня. Загубих всякакво самоуважение. В този миг се появи Хийдърлег, който очевидно ни бе следил от разстояние.

— Докторе — извиках му и посочих лицето си, — тук госпожица Менъринг подписа моята оставка и... ще ви бъда изключително признателен, ако намерите начин да докарате тук моя лакх.

Хийдърлег направи такава гримаса, че дори в моето жалко състояние не успях да сдържа смеха си.

— Ще защитавам докрай професионалната си репутация! — започна той.

— Не ставайте глупак — пошепнах. — Загубих всичко и това, което можете да сторите, е да ме отведете у дома.

Седем дни по-късно (точно на 7 май) дойдох на себе си и разбрах, че лежа в стаята на Хийдърлег и съм безсилен като бебе. Хийдърлег седеше на бюрото си, почти скрит зад купчина листа, и ме наблюдаваше. Първите му думи не ми носеха успокоение, но аз бях толкова изтощен, че почти не ме впечатлиха.

— Госпожица Кити ви върна всички писма. Както разбирам, младите хора днес водят бурна кореспонденция. В това пакетче има нещо, което ми прилича на пръстен... и много забележителна записка от Менъринг-баща. Осмелих се да я изгоря предварително. Старият джентълмен явно е недоволен от вас.

— А Кити? — попитах с глух глас.

— Като съдя по думите ѝ, тя е още по-ядосана от баща си. Преди да се добера до вас, сте успели да наговорите доста любопитни неща. Тя счита, че мъж, отнесъл се по този начин с госпожа Уесингтън, трябва да сложи край на живота си от срам, дори само за да защити собствения си пол. Въобще, вашето момиче има буен характер. Увери ме също, че на кръстопътя, където започва изкачването към Джако, сте получили *delirium tremens*. Завърши с това, че по-скоро би умряла, отколкото още веднъж да се срещне с вас.

Изстенах и се обърнах към стената.

— Трябва да решите, приятелю. Годежът е развален, но семейство Менъринг не желаят да са несправедливи. Трябва да обясним какво се е случило с вас — пристъпи на епилепсия или делириум тременс? Нищо друго не мога да ви предложа... предполагам, че нямате намерение да обявите наследствена лудост?! Кажете какво да съобщя — епилепсия ли? Цяла Симла знае какво се е случило на Дамския път. Решавайте! Имате пет минути за размисъл.

Бих казал, че за пет минути обиколих всички кръгове на ада, доколкото това е възможно за един смъртен. И в същото време се опитвах да се погледна от страни — блуждаещ в тъмните лабиринти на съмнението, мъката и тоталното отчаяние. Както седящият в креслото Хийдърлег, с почти научен интерес следях коя от двете отвратителни възможности ще избира. И чух гласа си да отговаря, глас, който трудно разпознавах:

— Хората се изключително морални по тези места. Кажете им, че имам пристъпи на епилепсия, Хийдърлег, и им предайте поздрав. А сега ми позволете още малко да поспя.

След което двете половини на моята същност се съединиха. Аз, пак единен и неделим, (полуобезумял, завладян от дявола) се въртях в леглото и се опитвах да възстановя и подредя в паметта си случилото се през последния месец.

— Но нали все пак се намирам в Симла? — повтарях си аз. — Моя милост, Джак Пенси е, в Симла, а в Симла не живеят никакви духове! Невероятно е, тази жена ме убеждава, че съществуват. Защо Агнес не иска да ме остави на спокойствие? Не съм й сторил нищо лошо. Бих могъл и аз да съм на нейното място. Но нямаше никога да се връщам оттам, за да я убивам. Защо не ме остави на спокойствие... Не ми даде възможност да бъда щастлив?!

Беше пладне, когато се събудих първия път, преди да заспя отново, слънцето бе слязло съвсем ниско. Заспах, както се унася измъченият от разпити престъпник на дървения нар, до такава степен изтерзан, че не чувства болка.

Не бях в състояние да стана от леглото на следващия ден. Сутринта Хийдърлег ми предаде, че е получил отговор от госпожица Менъринг. Благодарение на неговото приятелско съучастие, историята на моето заболяване е обиколила цяла Симла и всички искрено ме съжаляват.

— Доста повече, отколкото всъщност заслужавате — рече той с усмивка — макар че само Господ знае какви мъки сте преживели. Е, няма значение, ще ви излекуваме, развратник такъв!

Категорично отказах да бъда лекуван.

— Вие бяхте достатъчно добър към мен, приятелю — казах. — Не мога да ви причинявам повече главоболия.

Дълбоко в душата си бях убеден, че Хийдърлег е безсилен да направи каквото и да било, за да облекчи състоянието ми.

И заедно с тази увереност в душата ми нахлу чувство на безсилен и безнадежден протест срещу цялата тази идиотска история. Пълен е светът с мъже, които с нищо не са по-добри от мен, но тях не ги наказват тъй жестоко за греховете им, а оставят изпълнението на присъдата за оня свят. Струваше ми се чудовищна несправедливост фактът, че единствен аз бях поразен тъй жестоко от съдбата. Това състояние се смени от друго — имах усещането, че единствените живи същества на света сме аз и рикшата, а Кити е само призрак, Менъринг, Хийдърлег и останалите хора, които познавах са също призраци, дори

високите, сиви планини са просто бледи сенки, дошли единствено за да ме измъчват. В течение на седем безкрайни дни преминавах от едно състояние в друго, макар физически да укрепвах все повече. Накрая огледалото в стаята ми подсказа, че е време да се върна към нормалния си живот и всекидневните си задължения. Любопитно бе, че цялата вътрешна борба, която изживях, не се отрази на външния ми вид. Наистина, бях бледен, но лицето ми беше също тъй редово и неизразително. Очаквах, че всеки ден ще оставя печата си върху него. Нищо подобно.

На 15 май, в единайсет часа сутринта, напуснах дома на Хийдърлег и по стар ергенски обичай, отидох в клуба. Всички присъстващи там бяха научили вече от Хийдърлег какво точно се е случило с мен. Те ме посрещнаха много любезно и учтиво, макар в държането им да се усещаше някакво напрежение. Независимо от техните усилия бързо разбрах, че колкото и да ми е съдено да живея на този свят, винаги ще се чувствам чужд в тяхното общество, и в мъката си завидях дори на кулите, които се мотаеха по улицата. Обядвах в клуба и към четири часа излязох на главната улица с надеждата да срещна Кити. Край естрадата за оркестъра с мен се изравниха черно-белите ливреи и чух почти до ухото си гласа на госпожа Уесингтън — все същите думи. Очаквах това от мига, в който напуснах клуба и се учудих единствено, че не се случи веднага. Рикшата-призрак и аз вървахме рамо до рамо по пътя за Чхота-Симла, без да говорим. Близо до пазара ни изпревари Кити, която яздеше с някакъв непознат за мен мъж. Обърна ми по-малко внимание, отколкото, ако бе срещнала бродещо куче. Даже не ми благодари задето ѝ направих път. Дали дъждовният ден можеше да ѝ послужи за някакво извинение?

Кити със своя придружител и аз, с моята призрачна възлюбена от оня свят, по двойки заобиколихме Джако. По пътя се стичаше вода на ручейчета, от еловите клонки капеше върху скалите като от водосточни тръби, въздухът бе попит с влага от ръмящия дъжд. Два или три пъти се улавях, че искам да изрека: „Аз съм Джак Пенси, в отпуск в Симла — В СИМЛА! В същата, обладана от всекидневни грижи и забави Симла. Не бива да го забравям, о, не бива да го забравям.“ След което се мъчех да си спомня нещо от разговорите в клуба: цените на тези и на онези коне — накратко цялата бърканица около всекидневния англо-индийски живот, която ми бе позната тъй добре. Дори повторих

няколко пъти таблицата за умножение, за да съм сигурен, че не съм загубил чувството си за реалност. Което ме успокои и ми позволи да пропусна поне за малко думите на Агнес.

Още веднъж, уморен, се изкачих по склона на Манастирската планина и излязох на равен път. Тук Кити и спътникът ѝ преминаха в галоп и се изгубиха, а аз останах в компанията на госпожа Уесингтън.

— Агнес — казах — може би ще повдигнеш покривалото и ще ми обясниш какво означава това?

Покривалото се вдигна безшумно и се оказах очи в очи с моята починала и погребана любовница. Беше облечена в роклята, с която за последен път я видях жива. Държеше същата тънка кърпичка в дясната ръка, а в лявата — кутийка за визитни картички. (Жена, мъртва от осем месеца с кутийка за визитни картички!) Трябваше да се забода с карфици към таблицата за умножение и да докосна с дланите на двете си ръце парапета край пътя, за да се убедя, че Нещото действително съществува.

— Агнес — повтарях аз — в името на всичко свято, обясни ми какво означава това?

Госпожа Уесингтън се наведе напред, направи онова поривисто, странно движение с глава, което познавах тъй добре, и заговори.

Ако моята история не бе прехвърлила тъй далече границите на вероятното, би трябвало сега да ви поискам извинение. Тъй като знам, че никой, дори Кити — заради която пиша, за да оправдая в някаква степен моето поведение — няма да ми повярва. Но ще продължа. Госпожа Уесингтън заговори, а аз вървах редом с нея от Санджаулския път до завоя при къщата на командващия окръга. Вървах, сякаш до мен имаше истинска рикша, и в нея седеше жива жена. И аз бях погълнат от разговора си с нея. Второто и най-мъчителното от моите болезнени състояния внезапно ме завладя подобно на принца от поемата на Тенисън:

„Вървах като че ли сред свят от живи сенки...“^[22]

В къщата на главнокомандващия окръга бе завършило градинско парти. Госпожа Уесингтън и аз се присъединихме към групата на прибиращите се по домовете си гости. Погледнах ги по-внимателно и всички ми се сториха сенки — безплътни, фантастични сенки — които ще ни направят път, за да мине рикшата на госпожа Уесингтън. За какво говорехме по време на тази загадъчна среща не съм в

състояние... не искам да пояснявам. Хийдърлег само се засмя и обясни, че „възбуденият ми мозък, изтощителното ми зрение и болният стомах“ са ми изиграли лоша шега. Това преживяване бе ужасно и същевременно по необясним начин се превърна в безкрайно ценен и скъп спомен. Задавах си въпроса, възможно ли бе на този свят още веднъж да ухажвам жената, която унищожих със собственото си безразличие и жестокост?

По пътя към къщи срещнах Кити — сянка сред сенките.

Ако опиша всичко, което се случи през следващите две седмици в подробности, никога няма да завърша моята история и търпението ми ще се изчерпи. Утрин след утрин и вечер след вечер рикшата-призрак и аз продължавахме да се скитаме из Симла. Където и да отивах, четирите черно-бели ливреи се появяваха — с тях излизах от хотела си, в тяхната компания се завръщах. Отидох ли на театър, намирах ги сред подвикващите джампани; играех ли до полунощ вист^[23] в клуба, те се появяваха под балкона; посетех ли някой рожден ден, чакаха ме търпеливо при изхода. Дори като се разхождах денем по улиците, те ме следваха неотлъчно. Ако не се вземе пред вид, че не хвърляше никаква сянка, рикшата във всяко отношение изглеждаше като истинска, направена от дърво и желязо. Все още не бях свикнал и често едва се сдържах да не се втурна към някой познат, за да го предупредя да не попадне под удара ѝ. Едва се сдържах и да не обясня всичко на удивените минувачи, които ме гледаха как разговарям из града с госпожа Уесингтън.

Не мина и седмица от моето оздравяване, когато научих, че версията за „припадъците“ е изоставена в замяна на твърдението, че съм се побъркал. Което не ме накара да изменя начина си на живот. Ходих на гости, яздех и обядвах с приятели също както преди. Желанието ми да бъда постоянно сред хора се увеличаваше, всекидневието на обикновените хора ме привличаше неудържимо, но едновременно с това ме завладяваше някаква тъга, ако дълго време бивах разделен от моята безплътна компания. Невъзможно е да опиша колко често се променяше настроението ми от петнадесети май до ден-днешен.

Присъствието на рикшата ме хвърляше ту в ужас и безумен страх, ту ми носеше някаква необяснима радост, след която идеше дълбоко отчаяние. Не смеех да напусна Симла, а знаех отлично, че

като продължавам да живея там, се самоубивам. Освен това знаех, че ми е писано да умирам бавно и по малко всеки божи ден. Единственото, което желяех, беше да дочакам края си колкото може по-спокойно.

От време на време исках да виждам Кити и с очевидно любопитство наблюдавах как тя флиртува с моя следовник, по-точно, с моите следовници. Тогава тя заемаше също тъй нищожно място в моя живот, както и аз — в нейния. През деня бродех в обществото на госпожа Уесингтън, и бях, мога да кажа, удовлетворен. Нощем се молах на Бога да ме върне в света, в който бях свикнал да живея. Между тези две полярни състояния ме обземаше тъпо, вледеняващо душата недоумение: какво се случи, та видимият и невидимият свят тъй странно се смесиха тук, на земята, за да преследват една нещастна душа до последния ѝ час.

27 август. Хийдърлег е неуморимо грижовен към мен, но едва вчера вечерта ме посъветва да подам молба за отпуск по болест. Молба да избягам от компанията на призрака! Молба към правителството да бъде така любезно да ми разреши да се изплъзна от пет фантома и от летящата рикша, като замина за Англия! Препоръката на Хийдърлег ме накара да избухна в истеричен смях. Отговорих му, че спокойно ще чакам края си в Симла, и че съм убеден — този край няма да е много далеч. Повярвайте ми, не съм в състояние да опиша колко се страхувам от появата на „жената с косата“ и цели ноци не спя, като си въобразявам различните начини, по които смъртта може да ме прибере.

Дали ще умра в собственото си легло, както се полага на един благопристоен и уважаван английски джентълмен, или по време на някоя разходка по улиците душата ми ще бъде изтръгната от тялото и няма да ѝ позволят да се изплъзне никога от този ужасен призрак? На оня свят ще се съберем ли отново с тази, която обичам. Или ще срещна отново Агнес, която ненавиждам, и ще бъде прикован с верига към нея до края на Вечността? Или и двамата ще се носим вовеки веков високо над местата, където мина животът ни? Колкото повече усещам приближаването на часа на смъртта, толкова повече ужасът, изпитван от всяко живо същество към духове и таласъми, става все по-непреодолим за мен. Не е ли страшно толкова бързо да попаднеш в света на мъртвите, без да си изживял и половината от своя живот? Да,

но хиляди пъти по-страшно е да прекарваш дните си в очакване, както го правя аз сега! Този ужас е неописуем.

Съжалете се над мен, поне заради това, че се поддадох на „лъжлив повик“, защото зная, че никога не бихте повярвали на написаното от мен. Но ако е съществувал човек, осъден на смърт от Силите на Мрака, повярвайте ми — аз съм този човек!

Бъдете справедливи, съжалете се и над нея. Защото, ако някога някъде по света мъж е убивал жена, знайте — аз съм този мъж. Аз убих мисис Уесингтън. И още не съм изпил до дъно отровата на моето наказание.

[1] *Камарта* — район в днешен Пакистан. ↑

[2] Район в подножието на Хималаите, граничещ с Тибет и Непал. ↑

[3] *Пешавар* — град в Западен Пакистан на границата с Афганистан. ↑

[4] *Грейвзенд* — район в подножието на Хималаите, граничещ с Тибет и Непал. ↑

[5] *Бомбай* — град в Западна Индия, втори по население в страната. ↑

[6] *Симла* — малък град в подножието на Хималаите. По време на британското владичество моден курорт и лятна резиденция на вицекраля. ↑

[7] *Рикша* — японско определение на двуколка, теглена от човек, който я държи за оковите. ↑

[8] *Джампан* — водач на рикша и слуга, носещ джампан (носилка с балдахин). ↑

[9] *Комбърмирския мост и кафенето на Пелити* — места в Симла. ↑

[10] *Уелър* — популярна порода коне в Индия, пренесена от Австралия. ↑

[11] *Саис* (инд.) — коняр. ↑

[12] *Чхота Симла* — източно предградие на Симла. ↑

[13] *Ярд* — английска мярка за дължина, равна на 91,4 см. ↑

[14] *Мемсахиб* (инд.) — госпожа, господарка. ↑

[15] *Кули* — наемни работници в Индия, возачи на ръчни коли. ↑

[16] *Хардвар* — град на изток от Симла. ↑

[17] *Delirium tremens* (лат.) — алкохолна психоза. ↑

[18] *Инч* — английска мярка за дължина, равна на 2,54 см. ↑

[19] Цитат от „Хамлет“ на Уилям Шекспир, действие I, сцена 5, превод Валери Петров. ↑

[20] *Лакх* — сто хиляди. ↑

[21] *Гхора лао* (инд.) — коня ми. ↑

[22] Цитат от „Принцесата“, прочута поема на Алфред Тенисън. Официален поет на кралица Виктория, наследен от „железния Ръдиърд“. ↑

[23] *Вист* — вид игра на карти. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.